

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. สเจปิ หิ จกฺกวาฬคพฺเภ ยาว พฺรหฺมโลกา นิรฺนตรํ กตฺวา สนนฺนินฺนํ
 พุทฺธปฺปจฺเจกพุทฺธชีนาสวานํ กทลลิตฺตพุทฺธสทิสานิ จีวรานิ ททฺเหยย ตสฺมี สมากเม จตฺตปฺปทิก-
 คาถาย กตา อนฺุโมทนา ว เสฏฺฐา ฯ ตณฺหิ ทานํ ตสฺสา คาถาย โสฬสึ กลํ นาควมฺติ ฯ
 เอวํ ฌมฺมสฺส เทสนาปิ วาจนาปิ สวณฺมปิ มหฺนตํ ฯ เยเน จ ปุคฺคเลน ตํ ฌมฺมสฺสวณํ
 การิตํ ตสฺสว อานิสฺสโร มหา ฯ ตถารูปายเอว ปณฺีตปิณฺฑทปาตสฺส ปตฺเต ปุเรตฺวา
 ทินฺนทานโตปิ สปปิตฺเตลาทินํ ปตฺเต ปุเรตฺวา ทินฺนเสสฺสชฺชทานโตปิ มหาวิหารสทิสานํ
 วิหารานํ โลหปฺปาสาทสทิสานญจ ปาสาทานํ อนเภานิ สตสทิสานิ กาเรตฺวา ทินฺน-
 เสนาสนทานโตปิ อนาถปิณฺฑติเกเน วิหารํ อารพฺภ กตปริจฺจาคโตปิ อนตฺมโส
 จตฺตปฺปทิกาย คาถาย อนฺุโมทนาเวสนาปิ ปวตฺติตํ ฌมฺมทานเมว เสฏฺฐํ ฯ กิการณฺา ฯ
 เอวรูปานิ หิ ปุณฺณานิ กโรนฺตา ฌมฺมํ สุตฺวา ว กโรนฺติ โน อสฺสุตฺวา ฯ สเจ หิ อิมे
 สตฺตา ฌมฺมํ น สุณฺเณยฺยํ อุพฺปังกมตฺตํ ยาคุมฺปิ กญฺจจุมตฺตํ ภตฺตมฺปิ น ททฺเหยยฺยํ ฯ
 อิมินา การณฺเณ สพฺพทาเนหิ ฌมฺมทานเมว เสฏฺฐํ ฯ อปิ จ เปตฺวา พุทฺธเจ จ
 ปจฺเจกพุทฺธเจ จ สกลกปฺปํ เทเว วสฺสเนเต อุทกพินฺทุนิ คณฺเฑตุํ สมตฺถาย ปญฺญาโย
 สมฺนุณาคตา สาริปฺตฺตาทโยปิ อตฺตโน ฌมฺมตฺยา โสตาปตฺติผลาทีนํ อธิคฺนฺตุํ
 นาสฺสขีสุ อสฺสชิตฺเถราทีหิ กถิตํ ฌมฺมํ สุตฺวา ว โสตาปตฺติผลํ สจฺฉิกรีสุ สตฺถุ ฌมฺม-
 เทสนาย สาวกปารมียาณํ สจฺฉิกรีสุ ฯ อิมินาปิ การณฺเณ ฌมฺมทานเมว เสฏฺฐํ ฯ เตน
 วุตฺตํ สพฺพทานํ ฌมฺมทานํ ชินาตีติ ฯ สพฺเพ ปน ชนฺธรรสาทโย อุทกํสโต เทวานํ
 สุธาโกชนโรสปี สํสํวญฺญว ปาเตตฺวา ทุกฺขานุกฺกวณฺสเสว ปจฺจโย ฯ โย ปเนส สตฺตตฺตตีส-

โพธิปักขิยธรรมสงฆาโต จ นวโลกุตตรธรรมสงฆาโต จ ธรรมโร อยเมว สัพพพรสาณ
เสฏโฐ ๑ เตน วุตตัม สัพพรสํ ธรรมโร ชินาตีติ ธรรมปทวณฺณนา ๑ (มงฺคลตฺถที่ป
นียา ทฺติโย ภาโค/ข้อ ๔๓)

๒. อิติ ภควา อาสวภยํ ทสฺเสตฺวา อรหตฺตนิฏฺเฐน เทสนํ นิฏฺฐาเปสิ ๑
อิธ จตฺวา ปน เทวโลกา สมานตพฺพา ๑ ติสฺสนฺนํ ตาว ฆานญฺมึนํ วเสน นว
พฺรหฺมโลกา ปณฺจ สุตฺถาวาสา จตฺยหิ อรุเปหิ สทฺธิ นวติ อญฺจารส เวทปฺมเลหิ
สทฺธิ เอญฺนวิสฺติ เตสุ อสญฺญํ ปกฺขิปปิตฺวา วิสฺติ พฺรหฺมโลกา โหนฺติ ๑ เอวํ จหิ
กามาจเรหิ สทฺธิ จพฺพิสฺติ เทวโลกา นาม ๑ เตสํ สพฺเพสฺมปิ ภควตา ทสฺหิ
กุสลกมฺมปเลหิ นิพฺพตฺติ ทสฺสีตา ๑ ตตฺถ จสุ กามาจเรสุ ตินฺนํ สุจฺริตानํ วิปาเก-
เนว นิพฺพตฺติ โหติ ๑ อุปริเทวโลกานมฺปน อิมे กมฺมปถา อุปนิสฺสยวเสน กถิตา ๑
ทสฺกุสลกมฺมปถา หิ สีสํ สีสวโต ว กสิณปริกมฺมํ อิชฺฌตฺติติ สีสเล ปติญฺจาย กสิณ-
ปริกมฺมํ กตฺวา ปจฺมชฺฌานํ นิพฺพตฺเตตฺวา ปจฺมชฺฌานญฺมียํ นิพฺพตฺตติ ทฺติยาทีนิ
ภาเวตฺวา ทฺติยชฺฌานญฺมิอาทิสฺสุ นิพฺพตฺตติ รูปาวจรชฺฌานํ ปาทกํ กตฺวา วิปสฺสนํ
วทฺตเมตฺวา อนาคามิผล ปติญฺจโตะ ปณฺจสุตฺถาวาเสสุ นิพฺพตฺตติ รูปาวจรชฺฌานํ
ปาทกํ กตฺวา อรูปาวจรสมาปตฺตี นิพฺพตฺเตตฺวา จตฺยสุ อรุเปสุ นิพฺพตฺตติ รูปารูปชฺฌานํ
ปาทกํ กตฺวา วิปสฺสนํ วทฺตเมตฺวา อรหตฺตํ ปาปุณฺนาติ ๑ อสญฺญิภาโว ปน พาหิรกาณํ
ตาปสปริพฺพาชกาณํ อาจิญฺโณติ อิธ น นิทฺธิญฺโจะติ สาเลยฺยกวณฺณนา ๑ (มงฺคลตฺถที่ป
นียา ทฺติโย ภาโค/ข้อ ๖๘)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล มคธเป็นไทย

๑. อรรถกถาธรรมบทว่า ก็แม้ถ้าทายกพึงถวายจีวร มีสีเช่นกับปลีกล้วยแด่ พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระชีนาสพทั้งหลายผู้นั่งประชุมแน่น ในห้อง จักรวาลจนถึงพรหมโลก การอนุโมทนาที่พระพุทธเจ้าเป็นต้น กระทำด้วยพระคาถา ๔ บาท ในสมาคมนั้นแหละประเสริฐที่สุด ฯ เพราะว่า ทานนั้น มีค่าไม่ถึงเสียที่ ๑๖ แห่งพระคาถานั้น ฯ การแสดงธรรมกิติ การสอน ธรรมกิติ การฟังธรรมกิติ มีผลมาก อย่างนี้ ฯ อนึ่ง บุคคลใดให้มีการฟังธรรมนั้น บุคคลนั้นแหละก็มีอานิสงส์เป็นอันมาก ฯ ธรรมทานที่พระพุทธเจ้าเป็นต้นให้เป็นไปแล้วแม้ด้วยอำนาจการอนุโมทนา โดยกำหนด ที่สุดด้วยพระคาถา ๔ บาทนั้นแหละ ประเสริฐที่สุดแม้ว่าทานที่ทายกบรรจูปาตรให้เต็ม ด้วยบิณฑบาตอันประณีตแล้วถวายแก่บริษัทเห็นปานนั้นนั่นแล แม้กว่าเภลัชทานที่ ทายกบรรจูปาตรให้เต็มด้วยเนยใสและน้ำมันเป็นต้นแล้วถวาย แม้กว่าเสนาสทานที่ ทายกให้สร้างวิหารเช่นกับมหาวิหาร และปราสาทเช่นกับโลหะปราสาทหลายแสนหลัง ถวายแล้ว แม้กว่าการบริจาคที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีปรารภวิหารทำแล้ว ฯ เพราะเหตุไร ฯ เพราะว่าชนทั้งหลายเมื่อจะทำบุญเห็นปานนั้น ต่อฟังธรรมแล้วจึงทำ มิได้ฟัง ก็ไม่ทำ ฯ ก็ถ้าสัตว์เหล่านี้ไม่ฟังฟังธรรมไซ้ ก็ไม่ฟังถวายข้าวต้มสักกระบายหนึ่งบ้าง ข้าวสวยสัก ทัพพีหนึ่งบ้าง ฯ เพราะเหตุนี้ ธรรมทานเท่านั้น จึงชื่อว่าประเสริฐที่สุดกว่าทานทุกอย่าง ฯ อีกประการหนึ่ง เว้นพระพุทธเจ้า และพระปัจเจกพุทธเจ้าเสีย แม้พระสาวกทั้งหลายมี พระสารีบุตรเถระเป็นต้นผู้ประกอบด้วยปัญญาซึ่งสามารถจะนับหยดน้ำ ในเมื่อฝนตกอยู่ ตลอดกับทั้งสิ้น ก็ยังไม่สามารถจะบรรจุโสดาปัตติผลเป็นต้น ตามธรรมดาของตนได้ ต่อฟังธรรมที่พระอัสสชิเถระเป็นต้นแสดงแล้ว จึงทำให้แจ้งโสดาปัตติผล ทำให้ แจ้ง สาวกบารมีญาณ ด้วยพระธรรมเทศนาของพระบรมศาสดา ฯ เพราะเหตุฉะนั้น ธรรมทาน เท่านั้นจึงชื่อประเสริฐที่สุด ฯ เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า สพพทานั ธมฺมทานั ชินาติ ดังนี้ ฯ อนึ่ง รสมีรสเกิดแต่ลำต้นเป็นต้นทุกชนิด อย่างสูงสุด แม้รส

สุทธาโกชนของเหล่าเทวดา ก็เป็นปัจจัยให้สัตว์ตกไปในสังสารวัฏแล้วเสียทุกข์ทั้งนั้น ๑ ส่วนรศพระธรรม กล่าวคือโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการก็ดี โลกุตระธรรม ๙ ประการก็ดี นี่เท่านั้นประเสริฐที่สุดกว่าทุกอย่าง เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า สพฺพปรลํ ฆมฺมรโส ชินาติ ดังนี้ ๑

๒. อรรถกถาสาเลยยสูตรว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงความสิ้นอาสวะแล้วให้เทศนาจบลงด้วยธรรมอันเป็นยอดคือพระอรหัต ด้วยประการฉะนี้ ๑ ก็บัณฑิตพึงประมวลเทวโลกมาไว้ในธรรมจริยสมจริยานเทศน์ ๑ เทวโลก ๑๘ ชั้น คือพรหมโลก ๙ ชั้น ด้วยอำนาจแห่งฌานภูมิ ๓ ก่อน สุทธาวาส ๕ ชั้น กับทั้งอรุพพรหม ๔ ชั้นเป็น ๙ ชั้น กับทั้งเวฬุผลพรหมเป็น ๑๙ ชั้น เพิ่มอัสสญญิพรหมเข้าในพรหมโลก ๑๙ ชั้นนั้นด้วย จึงเป็นพรหมโลก ๒๐ ชั้น ๑ พรหมโลก ๒๐ ชั้นนั้น รวมกับกามาพจรสวรรค์ ๖ ชั้น ชื่อว่าเทวโลก ๒๖ ชั้น ด้วยประการฉะนี้ ๑ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงความบังเกิดของเทวดาเหล่านั้น แม้ทั้งหมดไว้ ด้วยกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ๑ ในเทวโลก ๒๖ ชั้นเหล่านั้น ความบังเกิดในกามาพจรสวรรค์ ๖ ชั้น มิได้ด้วยผลของสุจริต ๓ ประการนั้นเอง ๑ ส่วนสำหรับเหล่าเทวโลกที่สูงขึ้นไป พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสกรรมบถเหล่านี้ไว้แล้วด้วยอำนาจธรรมที่เป็นอุปนิสัย ๑ จริงอยู่ กุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ชื่อว่าศีล การบริกรรมกลีณ ย่อมสำเร็จแก่บุคคลผู้มีศีลเท่านั้น เพราะเหตุนี้ บุคคลผู้ดำรงมั่นในศีลแล้วบริกรรมกลีณ ให้ปจฺมฌานบังเกิดแล้ว ย่อมบังเกิดในชั้นปจฺมฌานภูมิ เจริญฌานมีหุตติยฌานเป็นต้นแล้ว ย่อมบังเกิดในชั้นหุตติยฌานภูมิเป็นต้น ทำรูปาวจรฌานให้เป็นบาทแล้วเจริญวิปัสสนา ดำรงมั่น ในอนาคามีผลแล้ว ย่อมบังเกิดในสุทธาวาส ๕ ชั้น ทำรูปาวจรฌานให้เป็นบาท ให้อรุพาวจรสมาบัติบังเกิดแล้ว ย่อมบังเกิดในอรุพพรหม ๔ ชั้น ทำรูปฌานและอรุพฌานให้เป็นบาท เจริญวิปัสสนาแล้ว ย่อมบรรลुพระอรหัต ๑ ส่วน อัสสญญิภพ อันดาบสและปริพาชกทั้งหลาย ผู้เป็นพาหิรบรรพชิตประพฤติกัณแล้ว เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงไม่ทรงแสดงไว้ในพระสูตรนี้ ๑ เทวโลก ได้แก่

กามาพจรสวรรค์ ๖ ชั้น คือ

๑. จาตุมหาราชิกา ๒. ดาวดึงส์ ๓. ยามา ๔. ดุสิต ๕. นิมมานรดี ๖. ปรนิมมิตวสวัตดี

พรหมโลก ได้แก่ รูปพรหม มี ๑๖ ชั้น คือ

๑. พรหมปาริฉตชา ๒. พรหมปุโรหิตา ๓. มหาพรหม ๔. ปริตตภา ๕. อัปมาณภา ๖. อาภัสสรา ๗. ปริตตสุภา ๘. อัปมาณสุภา ๙. สุภิกิณหา ๑๐. อลัญญีสัตตา ๑๑. เวทปผลา ๑๒. อวิหา ๑๓. อตปปา ๑๔. สุตัสสา ๑๕. สุตัสลี ๑๖. อกนิฏฐา

อรูปพรหม มี ๔ ชั้น คือ

๑. อากาสนัญญายตนะ ๒. วิญญานัญญายตนะ ๓. อากิญจัญญายตนะ ๔. เนวลัญญานัญญายตนะ

สุทธาวาส ได้แก่ รูปพรหม ๕ ชั้นสุด คือ

๑. อวิหา ๒. อตปปา ๓. สุตัสสา ๔. สุตัสลี ๕. อกนิฏฐา

พระพรหมเวที ชวนปญโญ วัดไตรมิตรวิทยาราม...เฉลย.

สนามหลวงแผนกบาลี...ตรวจแก้.